

APEL PUBLIC

6 SEPTEMBRIE 2022

La patru ani de la expulzarea ilegală a profesorilor turci, justiția este încă așteptată

Astăzi se împlinesc patru ani de la acțiunile de reținere și expulzare ilegală a șapte profesori turci. Profesorii turci au fost expulzați din Republica Moldova în septembrie 2018 și ulterior condamnați în Turcia între șapte și 12 ani de închisoare. Cauzele lor se află în procedură de apel în instanțele turcești.

În iunie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a pronunțat hotărârea sa în cauza **Ozdil și alții c. Republicii Moldova**. CtEDO a constatat că reclamanții nu au avut respectate acele garanții naționale și internaționale de respectare a drepturilor omului în momentul reținerii și extrădării lor. Ulterior, CtEDO a emis și decizia în cauza **Huseyin Bayraktar și Sertif Ayri c. Republicii Moldova**. Decizia se referă la alți 2 profesori turci expulzați.

După condamnarea Republicii Moldova de către CtEDO, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a emis patru decizii cu privire la executarea hotărârii **Ozdil și alții**, prin care le cere autorităților moldovenești să întreprindă mai multe măsuri de ordin individual și general. Reprezentanții Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) și ai Asociației Promo-LEX au remis Comitetului de Miniștri câteva comunicări pe acest caz.

În cadrul ultimei sesiuni de examinare a cazului (8 – 10 iunie 2022), Comitetul de Miniștri în ceea ce privește măsurile generale a salutat ordonanța procurorului general interimar de desecretizare a documentelor emise de procuratură în procesul penal împotriva lui Vasile Botnari, fostul șef al Serviciului de Securitate și Informații (SIS), a salutat crearea subcomisiei de monitorizare a activității SIS în cadrul Comisiei parlamentare pentru securitate națională, apărare și ordine publică și a salutat adoptarea modificărilor la Legea privind statutul străinilor, ca urmare a **Hotărârii Curții Constituționale din 13 noiembrie 2020** și a invitat autoritățile să furnizeze informații cu privire la evoluțiile viitoare în adoptarea modificărilor la Codul administrativ.

Cauza penală de învinuire a fostului șef al SIS fost desecretizată integral și Curtea de Apel Chișinău urmează să se expună asupra cererii de apel înaintată de către Galina Tufekci, soția lui Feridun Tufekci unul din profesorii expulzați, actualmente încarcerat în Turcia.

Comitetul de Miniștri urmărește atent executarea hotărârii **Ozdil și alții v. Republica Moldova**. O următoare ședință poate avea loc în Decembrie 2022.

Reieșind din cele expuse, CRJM și Promo-LEX reiterează solicitările adresate Guvernului de a executa măsurile generale și individuale stabilite în cauza **Ozdil și alții v. Republica Moldova, după cum urmează:**

- Procuratura să investigheze operativ rolul tuturor persoanelor implicate în procesul de expulzare a profesorilor turci;
- În ceea ce privește ancheta și procedura penală împotriva celor responsabili pentru încălcări, autoritățile să depună eforturi serioase pentru a stabili adevărul despre ceea ce s-a întâmplat și să

investigheze pe deplin, sub un control public adecvat, implicarea posibilă a oricărui actor public de nivel înalt;

- Autoritățile să implementeze eficient modificările legale aprobate în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale din 13 noiembrie 2020;
- Autoritățile să obțină în continuare informații detaliate de la autoritățile turce cu privire la situația actuală a reclamanților în Turcia, inclusiv cu privire la rezultatul procedurii de apel în dosarele lor penale, vizitele familiilor lor și posibilitatea aplicării Convenției Consiliului Europei privind transferul persoanelor condamnate (STE nr. 112);
- Autoritățile să furnizeze informații suplimentare care să permită Comitetului să își formuleze punctul de vedere cu privire la caracterul adecvat al amenzii aplicate ca sancțiune, precum și cu privire la rezultatul procedurii de apel;
- SIS să se asigure că în viitor va fi aplicată toleranță zero în coraport cu detenția arbitrară și transferurile ilegale, iar orice cooperare internațională viitoare, inclusiv cu serviciile secrete străine, va fi în concordanță cu obligațiile generale ale drepturilor omului în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului;
- Autoritățile să clarifice și să consolideze mecanismul existent de supraveghere și responsabilitate cu privire la acțiunile și competențele serviciilor secrete.

Pentru mai multe detalii:

Vieru Vadim, Avocat, Director de Program

Asociația Promo-LEX,

Tel: 068017507;

Email: vadim.vieru@promolex.md

Goinic Daniel, Director de Program

Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Tel: 069389553;

Email: daniel.goinic@crjm.org